

Bohoslužby ve Svěbohově 10.října 2021

Mk 10, 17-30

Milé sestry, milí bratři, zásadní životní rozhodnutí se nedají udělat jen tak během okamžiku. Tedy pokud si člověk je vědom toho, že dělá zásadní rozhodnutí pro svůj život. Je přeci třeba brát tolik věcí do úvahy, porovnat klady a zápory, výhody nevýhody. Často je tomu tak, že rozhodnutím se pro jednu věc, jednu cestu ty další ztrácíme. Takže je zřejmé, že na různých rozcestích je třeba volit uvážlivě. K tomu však nestačí mít jen dostatek času na rozmyšlenou, ale také dostupné informace. Možná proto se jeden člověk vydává za Ježíšem s otázkou dost zásadní. Co je třeba k tomu, aby měl nějaký podíl na věčném životě? V první moment se tato otázka zdá spíše hledáním cesty a ani ne tak rozhodováním. Závěr příběhu však ukazuje, že ten prvek rozhodnutí, zvážení pro a proti zde přeci jen najdeme.

Odpověď vlastně nezačíná vůbec špatně. Může sice působit jako jisté pokárání, na druhou stranu ukazuje, že žádný člověk není dokonalý, není skutečně dobrý. Jakoby se tím trochu snížila velikost laťky, kterou chce onen hledající člověk pokořit. Jistě, dá se debatovat nad tím, co ono označení dobrým opravdu znamená. Co jím myslí ten člověk, co jím myslí Ježíš. Přeci jenom bude rozdíl, když si řekneme, že dobrý je někdo, kdo koná většinou dobré věci, nebo když řekneme, že dobrý je někdo, kdo vůbec nekoná zlo. A o to zde jde? Proto Ježíš říká, že dobrý je jen Bůh, protože v něm není ani trochu zla. Lidé jsou na tom poněkud jinak. O to, aby byli dobří, zápasí, usilují. Takže pro toho člověka to vypadá dobře, protože Ježíš jako učitel není nedosažitelný vzor.

Vlastně i pokračování je celkem nadějně. Ježíš mluví o přikázáních, o druhé desce Desatera. A v tom člověku sílí pocit, že je vlastně v pohodě, protože všechny ty požadavky splňuje. Už od svého mládí, což má dokreslit jeho kvalitu. Ono je to někdy podobné jako se školními dětmi. Zkrátka se položí jednoduchá rovnice, pokud chceš takovýto výsledek, musíš splnit tyto podmínky a hotovo. Jaký to má další dopad, význam a smysl, co to dál znamená pro život těch dětí, to už jde bokem. Důležité je, že funguje rovnice, na jejímž konci je určitá odměna, dobré hodnocení. Kolikrát na to spoléháme i později jako dospělí. Jednoduchá rovnice splněné povinnosti a následného výsledku. Nekradu, nelžu, nepodvádím, jsem tedy dobrý člověk. Dobrý vlastně ne, to Ježíš trochu zrelativizoval. Tak ne dobrý člověk, ale mám otevřenou cestu do nebe, podíl na věčném životě, jak se o tom píše.

Povzbudivé je také to, že Ježíš na toho člověka pohledí s láskou. To přece znamená, že je s ním spokojen. A opravdu, Ježíš toto jednání oceňuje, neříká, že by to bylo k ničemu, že by jeho námaha byla marná, že by na to šel špatně. Je to v pořádku, když se člověk drží daných pravidel, když se snaží žít bezúhonně, když aktivně nečiní nic zlého. Jenže tímto krokem také nastává jistý zvrat a může to skoro vypadat jakoby se milý Ježíšův úsměv měnil v cosi škodolibého, ironického. Myslíš si, že jsi na to vyzrál, ale já ti teď dám najevo, že tomu tak není. Ovšem Ježíš nechce být škodolibý. Jeho slova jsou výzvou, pozváním. Jsou odhalením toho, že ke skutečnému dobru nestačí jen nekonat zlo, nebýt vyloženě zlý. Protože dodržování přikázání můžeme vnímat i tak, že se prostě snažíme nedělat v životě chyby. Snaha je to dobrá, ale nestačí k tomu, aby svět byl lepším místem. V tom je právě ta Ježíšova další poznámka důležitá. Vyloženě neříká, že by se měl zbavit úplně všeho. Doslova se mluví o množství toho, co má. Nejde tedy o totální výprodej, ale o vztah k věcem. Jde o to slovo mít, to, co máš. Jeden by ani neřekl, jak zajímavé slovo to vlastně je. Proč? To už naznačila minulá neděle s textem, který ukazoval k vděčnosti. Něco mít je úžasný pocit. Proč však chceme něco mít? Co to s námi dělá, jak to v nás pracuje?

Něco mít je znak zajištěnosti. Dá se o to opřít, dá se na to spoléhat. A tak nějak to souvisí i s hodnotou člověka. Cítí se líp, když má nad něčím moc, je to v jeho ruce, může s tím volně nakládat. Tato moc také vyvolává pocit svobody, neohroženosti. Myslím, že je to logický důsledek toho, když se v lidské mysli usídlila touha být jako Bůh. Čím víc toho bude mít, tím větším se může cítit pánem, tím více se přiblíží Bohu. Něco mít ale není jen o pocitu svobody. Jde zároveň o zátěž, což už není na první pohled vidět. A samotná svoboda tím také dostává celkem zabrat. Vždyť vlastnictvím je člověk svázán, je omezen. Na to chce Ježíš také poukázat, když tomu člověku říká, aby se všeho zbavil a šel za ním. Nebo když později vysvětluje učedníkům, jak je těžké, aby boháč vešel do Božího království. Jde právě o to břemeno, které si k sobě člověk váže, které ho v mnoha ohledech omezuje. Nejde tedy o souzení těch, kteří něco mají, nejde o chválu chudoby. Jde o nastavení lidské mysli, jeho vnímání světa.

Člověk, který se ptal na způsob obdržení podílu na věčném životě odešel nakonec zarmoucen. Po dobrém a nadějném úvodu se ukázalo, že je zde přeci jen překážka, kterou není jednoduché překonat. Na misku vah si položil cenu za věčný život a své možnosti. Vlastně nevíme, jak to bylo dál, jestli to vzdal nebo zármutek označil jen tíží kroku, který nakonec učinil. Z dalšího Ježíšova vyprávění však plyne, že právě tento moment je těžké zvládnout. Nedá se najít kompromis, nedá se dojednat žádná sleva. Je to buď a nebo. Ke všemu chvályhodnému, co onen člověk koná, Ježíš přidává už jen poslední krok, kterým je zbavení se všeho a jít za ním cestou následovníka. Je to stejný krok, který učinili před tím jeho další učedníci, které povolal. Jak připomíná Petr, opustili všechno a šli za ním. Poslechli jeho pozvání, dali mu přednost. A to chce i po tomto bohatém muži. To, co hledá, může najít jen tehdy, když půjde za Ježíšem, když se stane jeho následovníkem. Jenže tato cesta znamená vše další dát bokem, opustit.

Co toto opuštění znamená v příbězích evangelií a prvních učedníků je celkem zřetelné. Asi si umíme představit, jak těžko by se jim putovalo, kdyby každou chvíli museli odcházet k moři a řešit tu netěsnost lodi, tu děravou síť a nebo další zcela praktické věci související s rybařinou. Kolik by jim toho z Ježíšova učení uteklo? Výzva k prodání majetku má tedy svůj smysl. Starost o něj je překážka, kterou na cestě za Ježíšem nejde vyřešit v danou chvíli jinak. Z toho je i zřejmé, že časem se i tato věc podstatně mění. Tedy mění svou praktickou, vnější podobu. Ten základ, ten je stejný. A právě to si musíme dobře uvědomit. Ježíš nechce, abychom byli zcela švorc bez prostředků, bez střechy nad hlavou, bez osobních věcí. Myslím, že pro následování Ježíše není dnes potřeba prodat svůj dům, darovat někomu auto či mobil a počítač. Co je ale důležité, je uvědomit si, jakou roli různé věci v našich životech hrají, co pro nás znamenají, kolik jim věnujeme času a na čí úkor. A zde už nemusí jít jen o hmotný majetek, protože podobnou překážkou následování se můžou stávat i věci nehmotné, které nás zaměstnávají, berou čas a síly, které bychom měli dát Bohu. Ostatně sami vidíme, kolik sil nám bere nejen to, že musíme pečovat o nepotřebné budovy, ale i různé debatování, povídání o ničem, či tématech, která mohou být zajímavá, ale nic lidskému životu nepřinášejí.

Opustit všechno a jít za Ježíšem je odvážný krok. V jeho pozadí smíme vidět Boží milosrdenství. Vzato lidským pohledem je tento krok nelogický a tím i nemyslitelný, podobně jako narození z panny. Na naší cestě ke spáse nezvládneme všechny kroky sami. Jak už zde zaznělo, být skutečně dobrý není to samé jako dbát na neporušení pravidel. Zákon či desatero, to jsou jen směrovky k životu, můžeme podle nich jít, ale je potřeba ještě něco víc. A tím něco víc je naslouchání Ježíšovým slovům, ale pak také aktivní následování. V dobách Ježíšových to znamenalo zvednou se a jít fyzicky za ním. Dnes? Dnes to znamená stát se aktivním činitelem dobra. Znamená to nesnažit se mít nad druhými moc, ale stát se jejich služebníkem. Tedy nepřicházet s tím, že nejprve já musím dosáhnout svého cíle a potom až se budu věnovat potřebám druhých. Znamená to nejprve umět pomoci těm druhým. Právě v tom viděl Ježíš i problém toho bohatého muže. On hledal, jak sám obdržet podíl na věčném životě. Ježíš mu vlastně jen řekl, že nejlépe tak, když se stane jeho služebníkem, když nebude žít jen ze svých sil, ale přijme Ježíšova Ducha, aby z jeho sil pomáhal všem, kteří to potřebují.

Je to možná těžká volba, možná nejtěžší v našem životě. Ovšem stejně jako u mnoha ostatních i zde platí, že dobře se rozhodnout lze jen tehdy, když nemyslíme na to, jaké výhody nám to přinese, ale jak to ovlivní životy mnoha malých a potřebných kolem nás.

Pane Ježíši, bez tvé pomoci nemůžeme poznat, která cesta je skutečně dobrá. Pomoz nám vidět cesty před námi nejen svýma očima, ale také pohledem tvého díla.

Amen.

Neděle 10.října 2021

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 10:51 -
